

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Fejezet 4

MEGHATÁROZÁSOK 4

- 1.1. Levegőnél könnyebb légi jármű 4
- 1.2. Vezető nélküli, levegőnél könnyebb légi jármű 4
- 1.3. Levegőnél könnyebb légi járművek (továbbiakban: légi jármű) osztályozása. 4
- 1.4. Repülések osztályozása végrehajtási mód szerint 5
- 1.5. Repülések fajtái 5
- 1.6. Repülés végrehajtója 6
- 1.7. Repülési terület (körzet) 6
- 1.8. Üzembentartó 6
- 1.9. A légi jármű üzemeltetési dokumentációja 6

2. Fejezet 6

LAJSTROMOZÁS, LÉGIALKALMASSÁG, BEHOZATAL, KIVITEL, GYÁRTÁS, FELÚJÍTÁS, JAVÍTÁS, ÜZEMBENTARTÁS 6

- 2.1. Lajstromozás 6
- 2.2. Típusalkalmasság és egyedi légi alkalmasság 6
- 2.3. Légi jármű külföldről való behozatala (importja) és kivitele (exportja) 7
- 2.4. Légi jármű gyártása, felújítása. 7
- 2.5. Javítás, karbantartás 7
- 2.6. Tárolás, szállítás 8
- 2.7. Üzembentartás 8
- 2.8. A légi jármű okmányai 8
- 2.9. A légi jármű műszaki dokumentációja 8

3. Fejezet 8

A REPÜLÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI, KIKÉPZÉS 8

- 3.1. Ejtőernyő viselésére kötelezett személy 8
- 3.2. Egészségi feltételek 9
- 3.3. Kiképzés, átképzés, jogosítás 9
- 3.4. Kiképzési, repülés végrehajtási okmányok 9

4. Fejezet 9

FELSZERELÉSEK 9

- 4.1. Földi felszerelések 9
- 4.2. A légi jármű felszerelése 10
- 4.3. Személyi felszerelések 10
- 4.4. Egyéb felszerelések 11

5. Fejezet 11

REPÜLÉSI TERÜLET (KÖRZET) 11

6. Fejezet 12

A REPÜLÉS METEOROLÓGIAI FELTÉTELEI 12

- 6.1. Hőmérséklet 12
- 6.2. Szélsebesség 12
- 6.3. Látástávolság 12
- 6.4. Egyéb időjárási korlátozások 12

7. Fejezet 13

REPÜLÉSI SZOLGÁLATOK 13

- 7.1. Repülést csak kijelölt szolgálatok megléte esetén szabad végrehajtani. 13
- 7.2. Repülésvezető szolgálat 13
- 7.3. Légi jármű parancsnok 13
- 7.4. Légi jármű személyzet 13

8. Fejezet 14

A REPÜLÉSEK VÉGREHAJTÁSA 14

- 8.1. Repülési feladat engedélyezése 14
- 8.2. Légtér igénybevétel engedélyezése 14
- 8.3. Balesetek 14

8.4. Repülési szabályok 14

8.5. Kötött lebegési szabályok 15

9. Fejezet 15

FELELŐSSÉG 15

10. Fejezet 15

KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK, ELKÜLÖNÍTÉS, A REPÜLÉS RENDKÍVÜLI ESETEI 15

10.1. Találkozási szabályok 15

10.2. Elkülönítés más légi járművektől 15

10.3. Légi járművek együttes repülése 16

10.4. Akadályok elkerülése 16

10.5. Repülés rendkívüli esetei 16

11. Fejezet 16

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 16

VÉGJEGYZETEK 18

1. Melléklet.

VEZETŐ NÉLKÜLI KÖTÖTT BALLON (REPÜLŐTEST) ÜZEMELTETÉSI FELTÉTELEI.....1-1

2. Melléklet

KIKÉPZÉSI KÖVETELMÉNYSZINTEK.....2-1

3. Melléklet

MEGENGEDETT SZÉLSEBESSÉG ÉS LÁTÁSTÁVOLSÁG ÉRTÉKEK HŐLÉGBALLON VEZETŐK RÉSZÉRE.....3-1

4. Melléklet.

A LEVEGŐNÉL KÖNNYEBB LÉGIJÁRMŰ LÉGIALKALMASSÁG ÉS GYÁRTÁSI FELTÉTELEI.....4-1

4.a. Melléklet

merevítettlen léghajók légialkalmassági feltételei BCAR CAP.471).....4-6

5. Melléklet

LEVEGŐNÉL KÖNNYEBB LÉGIJÁRMŰ ÜZEMANYAG TARTÁLYÁNAK (GÁZTARTÁLYÁNAK)

GYÁRTÁSI, ELLENŐRZÉSI ÉS HASZNÁLATI FELTÉTELEI.....5-1

6. Melléklet.

LEVEGŐNÉL KÖNNYEBB LÉGIJÁRMŰVEK PÉBÉGÁZ ÉGŐINEK (STATIKUS FELHAJTÓERŐT BIZTOSÍTÓ HŐERŐGÉPEINEK) GYÁRTÁSI, ELLENŐRZÉSI ÉS HASZNÁLATI FELTÉTELEI.....6-1

7. Melléklet

CSERÉLHETŐ RÉSZEK.....7-1

8. Melléklet

LÉGIJÁRMŰ (TARTOZÉKOK) ÁLLAPOT SZERINTI MINŐSÍTÉSE.....8-1

9. Melléklet

NEM MEGENGEDHETŐ HIBÁK9-1

10. Melléklet

LEVEGŐNÉL KÖNNYEBB LÉGIJÁRMŰ LÉGIALKALMASSÁGI VIZSGÁLATÁNAK VÉGREHAJTÁSA.....10-1

11. Melléklet

TÁROLÁSI FELTÉTELEK.....11-1

40. sz. LÉGÜGYI ELŐÍRÁS

A LEVEGŐNÉL KÖNNYEBB LÉGJÁRMŰVEKKEL VALÓ REPÜLŐTEVÉKENYSÉGRŐL¹

(560106/1985.)

A polgári repülésről szóló 1981. évi 8. számú törvényerejű rendelet 2. §. (1) bekezdése, valamint a végrehajtására kiadott 17/1981. (VI. 9.) MT számú rendelet 2. §-a alapján a levegőnél könnyebb polgári légi járművekkel való repülések előkészítésének és végrehajtásának személyi és tárgyi feltételeit az alábbiak szerint szabályozom:

1. Fejezet

MEGHATÁROZÁSOK

1.1. Levegőnél könnyebb légi jármű

minden olyan szerkezet, amelynek levegőbe emelkedését (levegőben maradását) részben, vagy teljesen, a ráható statikus felhajtóerő biztosítja, és személy, illetőleg teher szállítására alkalmas.

1.2. Vezető nélküli, levegőnél könnyebb légi jármű

- amelynek fedélzetén nem tartózkodik személyzet.

1.2.1. *Vezető nélküli ballon (léghajó)* - amely levegőben tartózkodása közben nincs közvetlen (kötött) kapcsolatban a földfelszínnel, földfelszínen tartózkodó személlyel, vagy ott lévő tereptárggyal. A felbocsátás előzetes engedélyét a 17/1981. (VI. 9.) MT sz. rendelet Vhr. 37. §-a alapján az Egyesített Repülésirányító Főközpont adhatja ki.

1.2.2. *Vezető nélküli kötött ballon* - amely levegőben tartózkodása közben közvetlen (kötött) kapcsolatban van a földfelszínnel, földfelszínen tartózkodó személlyel, vagy ott lévő tereptárggyal. (Az üzemeltetés feltételeit ezen Előírás 1. sz. melléklete tartalmazza.)

1.3. Levegőnél könnyebb légi járművek (továbbiakban: légi jármű) osztályozása.

1.3.1. **Ballon** (A osztály) - erőgépmeghajtás nélküli gömb, vagy egyéb alakú légi jármű, amely lehet :

a) **Gázballon** (AA alosztály) - amelynek a töltőgáza statikus felhajtóerőt biztosít a környezeti hőmérsékleten is.

b) **Hőlégballon** (AX alosztály) - amelyben felmelegített levegő biztosítja a statikus felhajtóerőt.

¹ Egységes szerkezetben a 40. számú Légügyi Előírást módosító 4/1992. (258353/1992.) számú légügyi utasítással.

c) **Vegyes ballon** (AM alosztály) - amelynek a töltőgáza (töltőgázai) egy, vagy több részből álló kupolában, a statikus felhajtóerőt részben a környezeti hőmérséklettel azonos hőmérsékleten, részben a környezeti hőmérsékletnél magasabb hőmérsékleten biztosítja.

1.3.2. **Léghajó** (B osztály) - vízszintes irányú mozgás biztosítása céljára szolgáló erőgép meghajtású, kormányozható légi jármű, amely lehet:

a) **Gáz-léghajó** (BA alosztály) - amelynél a felhajtóerő legalább 80%-át a merev váz nélküli kupolában lévő töltőgáz statikus felhajtóereje biztosítja, a környezeti hőmérsékleten is.

b) **Meleglevegős léghajó** (BX alosztály) - amelynél a felhajtóerő legalább 80%-át a meleg levegő biztosítja.

c) **Merevített-léghajó** (BR alosztály) - amelynél a felhajtóerő legalább 80%-át a merev vázzal rendelkező kupolában lévő töltőgáz statikus felhajtóereje biztosítja a környezeti hőmérsékleten is.

d) **Egyéb léghajó** (BM alosztály) - amelynél a felhajtóerő legalább 20%-át erőgép (erőgép vonóereje) biztosítja.

1.4. Repülések osztályozása végrehajtási mód szerint

1.4.1. **Kötött lebegés** - ha a levegőben tartózkodás teljes ideje alatt a légi járművet a föld felszínéhez megfelelő szilárdságú kötelekkel rögzítik, vagy kötéllel korlátozzák (biztosítják) a légi jármű lebegési magasságát és mozgásirányát. (A kötött lebegés szabályait a 8. 5. pont tartalmazza.)

1.4.2. **Földközeli repülés** - ha a légi jármű a terep felett legfeljebb 50 méter magasságig hajt végre repülést.

1.4.3. **Kismagasságú repülés** - ha a légi jármű a terep felett 50 és 600 méter magasság között hajt végre repülést.

1.4.4. **Közepes magasságú repülés** - ha a légi jármű a terep feletti 600 és a tengerszint feletti 4000 méter magasság között hajt végre repülést.

1.4.5. **Nagymagasságú repülés** - ha a légi jármű a tengerszint feletti 4000 méter magasság felett hajt végre repülést.

1.5. Repülések fajtái

1.5.1. **Iskolarepülés** - amelyet a repüléshez való szoktatás, felkészítés, vagy kiképzés céljából hajtanak végre, jóváhagyott kiképzési utasítás alapján.

1.5.2. **Gyakorlórepülés** - amelyet tapasztalatszerzés (kiképzés befejezése után),

repüléstechnika gyakorlása, tökéletesítése, valamint sportcélból hajtanak végre.

1.5.3. Teljesítményrepülés - (sportrepülés), amelyet versenyfeladatok, kiemelkedő eredmények teljesítése céljából hajtanak végre.

1.5.4. Ellenőrző repülés - amelyet; a repülés végrehajtójának repüléstechnikai ellenőrzése, vizsgáztatása céljából hajtanak végre.

1.5.5. Különleges repülés - amelyet a szokványostól eltérő körülmények között, erre vonatkozó engedély alapján hajtanak végre.

1.5.6².

1.5.7. Berepülés, amelyet a légjárműre előírt légialkalmassági ellenőrzés (vizsgálat) céljából hajtanak végre.

1.5.8. Egyéb célú repülés - amelyet a légi jármű felszerelése és jellemzői által meghatározott állami és közérdekű feladatok teljesítésére hajtanak végre.

1.6. Repülés végrehajtója

1.6.1. Légi jármű vezető jelölt - az a személy, aki elméleti és gyakorlati kiképzésen vesz részt.

1.6.2. Légi jármű vezető - az a személy, aki a kiképzés befejezése után szakszolgálati engedélyt szerzett és légi jármű vezetésére kijelöltek.

1.7. Repülési terület (körzet)

- az a felszállásra, repülésre és leszállásra kijelölt terület (körzet), amely alkalmas a biztonságos repülés végrehajtására és erre a célra a használata engedélyezett.

1.8. Üzembentartó

- az a természetes vagy jogi személy, amely a szükséges hatósági engedélyek alapján repülőtevékenységet folytat, irányít vagy ilyen tevékenység felügyeletét, gyakorolja.

Az üzembentartó a hatáskörébe utalt - nem hatósági jogkörbe tartozó - belső szabályozásokat elvégzi, továbbá a repülésbiztonságot szolgáló hatósági utasításokat, rendelkezéseket betartja és betartatja.

Az üzembentartó irányító, ellenőrző tevékenységének ellátásához - az Előírásban meghatározott követelmények teljesítéséhez - szakszeméllyel rendelkezik.

1.9. A légi jármű üzemeltetési dokumentációja

- az a KÉZIKÖNYV, amely magába foglalja a légi jármű leírását, üzemeltetési utasítását, a műszaki kiszolgálási utasítását és az előírt nyilvántartásokat.

2. Fejezet

LAJSTROMOZÁS, LÉGIALKMASSÁG, BEHOZATAL, KIVITEL, GYÁRTÁS, FELÚJÍTÁS, JAVÍTÁS, ÜZEMBENTARTÁS

2.1. Lajstromozás

2.1.1. A lajstromozás szabályait a 7.sz. Légügyi Előírás³ tartalmazza.

2.2. Típusalkalmasság és egyedi légialkalmasság

2.2.1⁴. A típus- és egyedi légialkalmassági bizonyítványt az Igazgatóság adja ki.

2.2.2. A 3/1969. sz. LÜF Utasításban *légipróbákkal együtt a gyártó-, vagy érdekképviselői (sport) szerv által megbízott, berepülőpilóta jogosítással rendelkező személy végzi el és az erről szóló dokumentumot*** Hatósági feladat a 141/1995 (XI. 30.) Korm. rendelet módosította.

a 2.2.1. pontra vonatkozó kérelemhez kell csatolni.

2.2.3⁵. A 3/1969. sz. LÜF Utasítás 4. § (5) bekezdésében⁶ meghatározott földi műszaki vizsgálatokat a kérelmező köteles elvégezni és az elvégzését a kérelem benyújtásakor igazolni.

2.2.4. A légi jármű egyedi légi alkalmassága megszűnik, ha :

3 7.számú Légügyi Előírás. A polgári légi járművek osztályozása, osztályba sorolása, lajstromozása, felség- és lajstromjelek alkalmazása. (1975.) - Légügyi Közlöny 1975. évi 3. szám - Módosította az 1/1989. sz. légügyi utasítás - Légügyi Közlöny 1989. évi 3. szám)

4 Uj szövegét a 4/1992.sz. Légügyi Utasítás 3 pontja határozta meg.

5 Uj szövegét a 4/1992.sz. Légügyi Utasítás 4 pontja határozta meg

6Kivonat a 3/1969. sz. LÜF utasításból: (5) A légi alkalmassági bizonyítvány elnyeréséhez földi műszaki felülvizsgálatok és üzemi próbák (berepülés, ellenőrzés, repülés stb.) szükségesek. Az ellenőrző repülések, berepülések előkészítésére és végrehajtására vonatkozóan az érvényben levő hatályos, e tárgykörre vonatkozó hatósági ellenőrző repülési utasítások, illetve előírások betartása kötelező. A földi-műszaki vizsgálatok az alábbiak megállapítását célozzák:

a) a légi jármű, illetve felszerelés a vonatkozó általános ,s az adott típusra érvényes speciális előírásoknak megfelel-e, beleértve a teljességet és a tervezett felhasználásra vonatkozó alkalmasságot is;

b) megelőzően az esedékes karbantartási és javítási munkákat hiánytalanul, megfelelő minőségben elvégezték-e;

c) a légi jármű (valamennyi tartozéka) a felülvizsgálat időpontjában a rendeltetésszerű használatának megfelelő mértékben üzemképes-e;

d) a légi jármű teljesítményadatai a vonatkozó műszaki specifikációnak megfelelnek-e, illetve alkalmazásukat milyen korlátozásokkal lehet fenntartani;

e) a legutolsó vizsgálat óta a légi járművön milyen változások, módosítások történtek ,s megtörtént-e azok jóváhagyása;

f) a légi jármű okmányainak előírás szerű vezetése.

a) a legutóbbi légi alkalmassági vizsgálat óta két év telt el, és/vagy a légi jármű 200 órát repült;

b) a légi jármű kupolája V. állapot kategóriájúvá válik (8. sz. melléklet).

2.2.5. A légi alkalmassági vizsgálat tervét a 10. sz. melléklet alapján kell elkészíteni.

2.3. Légi jármű külföldről való behozatala (importja) és kivitele (exportja)

Légi jármű külföldről történő behozatalához és kiviteléhez az Igazgatóság engedélye szükséges.

A légi jármű behozatalával és kivitelével kapcsolatban, a tárgyban kiadott légügyi szabályozás⁷ szerint kell eljárni.

2.4. Légi jármű gyártása, felújítása.

2.4.1. Légi jármű gyártást, javítást csak az az üzem folytathat, amely erre a tevékenységre az egyéb jogszabályokban előírt engedélyeken felül az Igazgatóságtól engedélyt kapott.

2.4.2. Az Igazgatóság írásbeli kérelem és helyszíni szemle alapján - a 4. sz. melléklet szerinti követelmények teljesítettsége esetén - igazolja a gyártási feltételek teljesítését, illetve adja ki a javításhoz szükséges működési engedélyt.

2.4.3. A gyártó, illetve a felújító üzem köteles a gyártott légi jármű élettartamát, felülvizsgálatok (felújítások) közötti üzemidejét, tárolási idejét, engedélyezett üzemeltetési óraszámát megállapítani és azokat a légi jármű üzemeltetési dokumentációjában rögzíteni.

2.4.4. IV. állapot kategóriájú légi jármű (8. sz. melléklet) felújítása.

a) Felújítást csak a légi jármű javítási dokumentációjában előírt anyagokkal és technológiával szabad végrehajtani.

b) A felújítás okát és elvégzését a légi jármű kézikönyvébe be kell vezetni, és okmányszerűen igazolni.

2.5. Javítás, karbantartás

2.5.1. III. állapot kategóriájú (8. sz. melléklet) légi jármű javítását csak a légi jármű dokumentációjában előírt anyagokkal és technológiával szabad végrehajtani.

2.5.2. A hibát, karbantartást, javítást (javítási jegyzőkönyv számát) a légi jármű kézikönyvébe be kell vezetni, és okmányszerűen igazolni.

2.5.3. Javítást csak az a személy végezhet, (irányíthat), akit az üzembentartó erre kiképez és megbíz.

2.5.4. A légi jármű karbantartása kiterjed:

⁷ 16/1966. sz. LÜF utasítás a polgári repülőgépek építésének, felújításának, külföldről történő behozatalának és üzemeltetésének engedélyezéséről (Légügyi Közlöny, 1966. évi 9. szám.)

- a) a tisztításra (szennyeződés eltávolítására);
- b) az általános átvizsgálásra;
- c) a légi jármű tárolásra való hajtogatására.

2.5.5. Légi jármű karbantartását minden hónapban el kell végezni és a légi jármű kézikönyvében, dokumentálni.

2.6. Tárolás, szállítás

2.6.1. Légi járművet 15 napnál tovább csak karbantartott állapotban szabad tárolni.

2.6.2. A légi jármű állandó tárolási helyén a 11. sz. mellékletben előírt körülményeket kell biztosítani.

2.6.3. Légi jármű szállításánál olyan körülményeket kell biztosítani, hogy azt a károsító hőtől, sugárzástól, illetve vegyi hatásoktól, mechanikai sérülésektől megóvják, és illetéktelenek ne vehessék birtokba.

2.7. Üzembentartás

Üzembentartási engedélyt az Igazgatóság ad ki a 16/1966. sz. LÜF Utasítás szerint.

2.8. A légi jármű okmányai

2.8.1. A légi jármű fedélzeti és műszaki okmányait a 36/1965. sz. Légügyi Utasítás⁸ határozza meg.

2.8.2. A légi jármű (légi jármű típus) okmányait a légi jármű (típus) selejtezéséig meg kell őrizni.

2.9. A légi jármű műszaki dokumentációja

2.9.1. A légi jármű műszaki dokumentációit (gyártási dokumentációt kivéve) a 6/1967. sz. LÜF Utasítás⁹ írja elő.

2.9.2. A 6/1967. sz. LÜF Utasítás 7., 8. Pontjában meghatározott műszaki dokumentációk részei lehetnek a Kézikönyvnek.

⁸ 36/1965. sz. Légügyi Utasítás a nem közforgalmu polgári repülés okmányainak meghatározása. - vonatkozó kivonata a végjegyzetben.

⁹ 6/1967.sz.LÜF utasítás a légi járművek műszaki dokumentációjáról. (Légügyi Közlöny 1967. évi 11. szám)

3. Fejezet

A REPÜLÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI, KIKÉPZÉS

3.1¹⁰. Ejtőernyő viselésére kötelezett személy

Képzettségét a 39. sz. Légügyi Előírás¹¹ 4.3.9. pontja¹² határozza meg.

3.2. Egészségi feltételek

3.2.1. Repülést csak az a személy hajthat végre, aki a 38. számú Légügyi Előírásban¹³ meghatározott egészségi követelményeknek megfelel - amit az illetékes Repülőorvosi Bizottság igazol.

3.2.2. A repülés végrehajtójának az egészségi alkalmassági követelményeken és az

1/1966. sz. LÜF Utasításban¹⁴ meghatározottakon túl, az alábbiakat kell teljesítenie:

a) éjszaka (20 óra és 08 óra között) legalább hét óra alvás, vagy a nap egyéb szakaszában tíz óra pihenő;

b) a repülés ne történjen üres, vagy tele gyomorral.

3.2.3. Oktató felügyelete mellett repülő személy a felszállást megelőzően az előírt egészségi feltételek betartásáról nyilatkozni köteles.

3.3. Kiképzés, átképzés, jogosítás

A kiképzési (átképzési) utasítást a 2. sz. mellékletben meghatározott ismeretszintek alapján készíti el az üzemeltető és annak jóváhagyását a 141/1995.(XI.30.) Korm. rendelet 1.§. (1).bek. i/ pontja alapján az Igazgatóság végzi.

3.4. Kiképzési, repülés végrehajtási okmányok

3.4.1. Az általános kiképzési okmányokat és azok vezetési módját az üzemeltető határozza meg, a Kiképzési Utasításban.

3.4.2. A légi jármű üzemeltetésével kapcsolatos általános-, és személyi okmányokat a 36/1965. sz. LÜF Utasítás határozza meg.

3.4.3. Az általános okmányokból (36/1965. sz. LÜF Utasítás I. rész) :

a) az időmérő lapot a repülési lappal (III. rész 4. pont) össze lehet vonni;

¹⁰ A 4/1992. sz. LÜF utasítás 5. pontjában meghatározott új szöveg.

¹¹ 39. számú Légügyi Előírás az ejtőernyős tevékenységről és az ejtőernyők alkalmazásáról. (Légügyi Közlöny 1984. évi 4-5. szám) Módosította: 1/1985. sz. LÜF utasítás (Légügyi Közlöny 1985. évi 1-3. szám), 3/1992. sz. LÜF Utasítás (Légügyi Közlöny 1992. évi 5. szám), 1/1993. sz. LÜF utasítás (Légügyi Közlöny 1983. évi 6. szám)

¹² 39. számú Légügyi Előírás részlete: 4.3.9. *Levegőnél könnyebb légi járművön az ejtőernyő viselésére kötelezett személy olyan felkészültséggel rendelkezzen, hogy kényszerugrás esetén képes legyen elhagyni (szabadesés közben) a légi jármű mozgáspályáját.*

¹³ 38. számú Légügyi Előírás a polgári repülés szakszemélyzetének egészségügyi alkalmassági követelményeiről. (Légügyi Közlöny 1983. évi 3-4. szám). Módosította: 4/1994. sz. LÜF Utasítás (Légügyi Közlöny 1994. évi 5. száma).

¹⁴ A 38. számú Légügyi Előírás az 1/1967. sz. LÜF utasítást hatályon kívül helyezte.

b) az oktatói tervezési könyv alkalmazását az üzemtartó írhatja elő, vagy eltekinthető tőle.

3.4.4. A személyi okmányként (36/1965. sz. LÜF Utasítás II. rész) meghatározott növendék-munkanaplót a kiképzés (átképzés) során, illetve a szakszolgálati engedély megszerzéséig kell használni.

3.4.5. A műszaki okmányok (36/1965. sz. LÜF Utasítás IV. rész) közül a Munkanaplót és a Légijármű könyvet a 2.9.2. pont szerinti Kézikönyv értelemszerűen tartalmazhatja.

4. Fejezet

FELSZERELÉSEK

4.1. Földi felszerelések

4.1.1. Felszállás helyén a következő földi felszereléseket kell biztosítani:

- a) tűzvédelem céljára legalább egy darab 6 kg tömegű, kézi tűzoltó készüléket;
- b) legalább két sérült szállítására alkalmas gépkocsit;
- c) térkép és tájoló a földi kísérő (kereső) személyzet részére;
- d) szélességmérő eszközt.

4.2. A légijármű felszerelése

4.2.1. Üzemanyag tartalék (hőlégballonnál tüzelőanyag tartalék):

- a) az üzemanyag mennyisége feleljen meg a tervezett repülési feladatnak (időnek) és azon túl legalább 20 perces tartalék álljon rendelkezésre;
- b) a tartalékot csak sürgősségi esetben szabad felhasználni.

4.2.2. Ballaszt tartalék (gázballonnál) - feleljen meg a tervezett leszállási üzemmódnak.

4.2.3. Tűzoltó készülék, amely gáz- és elektromos tűz oltására - egészségrontás nélkül - alkalmas.

4.2.4. A légijárművön a szállított személyek számának megfelelő tartalmú mentődoboz (-ok) (1/1982. sz. LÜF Utasítás):

4.2.5. A légijármű kötelező műszerei:

a) Földközeli repülésnél :

- hőmérő a ballon legmagasabb pontján a kupola közeli hőmérséklet állandó mérésére (hőlégballonnál).

b) Repülésnél az a) pontban előírt műszereken kívül;

- magasságmérő;

- emelkedés-süllyedésjelző.

4.2.6. Legalább 20 méter hosszú és 1500 daN szilárdságú dobókötél.

4.2.7. Határhőmérséklet elérését jelző eszköz (hőlégballonnál).

4.2.8. Szögvisszaverő, vagy bármely, vízszintes, két egymásra merőleges irányban külön-külön legalább 0,5 X 0,5 m-es (0, 25 m²) fémfelület (fémfóliával bevont felület).

4.2.9. Helyzetfény (a légi jármű legmagasabb pontján fehér, folyamatos fényt kibocsátó, a légi jármű - gondola - alatt villogó vörös fényt kibocsátó) és keresőfényoszlop (a leszállási hely és körzetének a megvilágítására) éjszakai repülésnél.

4.2.10. A 4.2.9. pontban előírtak használata nem kötelező napfelkelte előtt egy órával megkezdett repülésnél, ha a tervezett repülési idő legalább kétharmada és a leszállás napfelkelte utánra esik, továbbá a repülés napfelkelte előtti szakasza lakott települések, elektromos vezetékek körzetén kívül van.

4.3. Személyi felszerelések

4.3.1. A repülést végrehajtók kötelező felszerelése:

a) zárt, hosszú ujjú ruházat (hőre nem lágyuló és elektrosztatikusan fel nem töltődő anyagból),

b) fejtámasz sisak,

c) védőkesztyű,

d) nem bőrtalpú lábbeli,

e) ejtőernyő,

- ha a légi jármű légi alkalmassági feltételei előírják - ejtőernyős ugratásnál

(39. sz. Légügyi Előírás 4.3.2. pontja¹⁵),

- nagymagasságú repülésnél (1.4.5. pont),

- légi alkalmassági vizsgálatnál (berepülésnél).

¹⁵4.3.2. *Ejtőernyősök ugratása közben a légi járművön tartózkodókat ejtőernyővel kell ellátni és az ejtőernyő használatára kioktatni.*

f) oxigén légzőkészülék (külön fedélzeti légzőkészülék és ejtőernyőn elhelyezett tartalék légzőkészülék) nagymagasságú repülésnél (1.4.5. pont), 4000 méteres magasság fölötti tartózkodás teljes ideje alatt,

g) úszómellény, ha a vízterület feletti repülés ideje a 15 percet meghaladja.

4.3.2. A légi jármű parancsnok kötelező felszerelése a repülést végrehajtók kötelező felszerelésén túl:

a) a repülési terület legalább 1:500 000 méretarányú térképe

b) íróeszköz (papír, írószer),

c) iránytű (tájéoló),

d) gyújtóeszköz (hőlégballonnál).

4.3.3. Alacsony környezeti hőmérséklet mellett végrehajtott repülésnél a repülést végrehajtók olyan ruházatot kötelesek viselni, amely biztosítja hideg elleni tartós védelmet.

4.4. Egyéb felszerelések

4.4.1. Fényképezőgép, filmfelvevő, képrögző berendezés, valamint rádió berendezés a légi jármű fedélzetén csak akkor működtethető, ha ehhez a szükséges engedélyeket beszerezték és a légi jármű parancsnok a használatukat, engedélyezte.

4.4.2. Egyéb felszerelést az üzemeltető - a repülési terület és feladat figyelembevételével előírhat.

5. Fejezet

REPÜLÉSI TERÜLET (KÖRZET)

5.1. Fel- és leszállást, valamint repülést csak olyan területen és körzetben szabad végrehajtani, amely megfelel a biztonságos repülés végrehajtás feltételeinek.

5.2. Repülést megkezdeni tilos: elektromos vezeték szélirány felőli oldalán a vezetéktartó oszlop legmagasabb pontjának húszszoros távolságán belül és szélmenti ("szélárnyékos") oldalán a vezetéktartó oszlop legmagasabb pontjának kétszeres távolságán belül. (A távolságot a függőlegesen álló kupola vezetékhez legközelebb eső pontjától kell számolni.)

6. Fejezet

A REPÜLÉS METEOROLÓGIAI FELTÉTELEI

6.1. Hőmérséklet

A 30 percet meghaladó időtartamra tervezett vízfeletti repülést csak akkor szabad végrehajtani, ha a víz hőmérséklete magasabb, mint 14 C.

6.2. Szélsébség

6.2.1. Fel-, leszállásnál és repülésnél a szélsébség megengedett legnagyobb értéke 8 m/s lehet, a talaj felett legalább 1,8 m magasságban mérve, nem szélárnyékos helyen.

6.2.2. Széllökéses időben - ha a széllökés értéke meghaladja a 6.2.1. pontban meghatározottat, illetve a légi jármű vezető személyi szélsébségértékét, (6.3.4. pont) - felszállni tilos, illetve a repülést haladéktalanul be kell fejezni.

6.3. Látástávolság

A 20. sz. Légügyi Előírásban meghatározottakon túlmenően:

6.3.1. 300 méter alatti felhőalap-magasságnál csak kötött lebegést, illetve földközeli repülést szabad végrehajtani.

6.3.2. Felhőbe beleemelkedni - különleges repülés kivételével - tilos. Ha a légi jármű szándékolatlanul felhőbe emelkedik, minden intézkedést meg kell tenni a felhő lehető leggyorsabb elhagyására.

6.3.3. A vízszintes látástávolság olyan legyen, hogy a repülési magasságból a leszállást a feltűnő akadály előtt legalább 250 méterre végre lehessen hajtani.

6.3.4. A megengedett személyi látástávolság és szélsébség értékeket az üzembentartó határozza meg repülési gyakorlat és repüléstechnikai ismeret alapján (3. sz. melléklet), és jegyzi be a repülési naplóba.

6.4. Egyéb időjárási korlátozások

6.4.1. Tilos a repülést megkezdeni:

a) vihar- (zivatar-) veszély esetén,

b) termikes időben.

6.4.2. A légi jármű parancsnoka a repülést köteles a legrövidebb időn belül befejezni és leszállni:

a) turbulens áramlásban,

b) termikképződéskor;

c) vihar- (zivatar) veszély észlelésekor.

7. Fejezet

REPÜLÉSI SZOLGÁLATOK

7.1. Repülést csak kijelölt szolgálatok megléte esetén szabad végrehajtani.

7.1.1. A szolgálat feladata:

- a) a repülésben résztvevők eligazítás a feladat végrehajtási módjáról,
- b) a repülések irányítása és szervezése,
- c) a repülések ellenőrzése, segítése,
- d) a szabályok betartása és betartatása.

7.2. Repülésvezető szolgálat

7.2.1.¹⁶

7.2.2.¹⁷ Repülésvezetőként levegőnél könnyebb légi járművek repülésénél:

- a) ballonvezető-,
- b) légi jármű vezető -,
- c) ejtőernyős aktató-, és
- d) repülésirányító szakszolgálati engedéllyel rendelkezők tevékenykedhetnek.

7.2.3¹⁸. Az üzemeltető a repülésvezetői tevékenységet a légi jármű földi kíséretével megbízott személy és a repülésvezető között megoszthatja. A feladatok megosztását ekkor minden ilyen szolgálat megkezdése előtt okmányolni kell.

¹⁶ Törölte a 4/1992.sz. LÜF utasítás 6. pontja.

¹⁷ A 4/1992.sz. LÜF utasítás 7. pontja által meghatározott szöveg.

¹⁸ A 4/1992.sz. LÜF utasítás 8. pontja által meghatározott szöveg.

7.3. Légijármű parancsnok

7.3.1. A légijármű parancsnok feladatait a 14/1966. sz. LÜF Utasítás¹⁹ tartalmazza.

7.3.2. A 14/1966. sz. LÜF Utasításbanⁱⁱ meghatározottakon túlmenően a légijármű parancsnok, felelős:

- a) a légijármű repülés előtti műszaki ellenőrzéséért, a repülésre való műszaki alkalmasság megállapításáért,
- b) a légijármű repülése közben a műszaki állapot értékeléséért és ennek a Kézikönyvbe való bejegyzéséért (javítás előjegyzéséért).

7.4. Légijármű személyzet

7. 4. 1. A légijárműre beosztott személyzet jogosult a légijármű parancsnoktól kérni a repülési feladat módosítását (megszakítását) személyes, vagy repülésbiztonsági okból.

7.4.2. A légijármű személyzete köteles:

- a) a légijármű parancsnok és a repülésvezető utasításait haladéktalanul, a legjobb tudása szerint végrehajtani,
- b) baleset esetén elsősegélyt nyújtani,
- c) a repülésbiztonságot veszélyeztető körülményt, szabálysértést, károkozást jelenteni a légijármű parancsnoknak, repülésvezetőnek és a káros következmények elhárításában résztvenni.

8. Fejezet

A REPÜLÉSEK VÉGREHAJTÁSA

8.1. Repülési feladat engedélyezése

8.1.1. Kötött lebegést az üzembentartó engedélyezheti az alábbi feltételek meghatározásával:

- a) megengedett legnagyobb szélesség,
- b) a légijármű parancsnokának a feladat végrehajtását megelőző 60 napon belüli minimális repülési ideje.

8.1.2. Iskola-, gyakorló-, teljesítmény-, ellenőrző- és egyéb célú repülési feladatot az üzembentartó engedélyez.

8.1.3. Különleges repülést, üzemi berepülést és berepülést a repülési terv jóváhagyója engedélyez a repülési terv kiadásával (aláírásával), vagy a repülési lap kiadásával.

8.1.4. A 3/1983. (III. 16.) BM számú rendeletben²⁰ meghatározott tevékenységekhez a BM előzetes engedélye szükséges. Hirdetésnek nem minősül a légijármű tulajdonosának állandó grafikája a légijárművön, ha az a légijármű Kézikönyvében

¹⁹ A 14/1966. sz. LÜF utasítás hatályon kívül.

²⁰ A Rendelet szövegét lásd a III. jelű végjegyzetben.

meghatározottaknak felel meg.

8.1.5. Az illetékes sportszerv kérelmére, jelentős rendezvényeken (FAI rendezvény, sportverseny, stb.) az Igazgatóság engedélyezheti külföldi lajstromozású és személyzetű légi jármű repülését külön meghatározott légtérben és útvonalon.

8.2. Légtér igénybevétel engedélyezése

8.2.1. A repülések igénylésének, valamint a légtér egyéb célú igénybevétele bejelentésének és engedélyezésének rendjét a 20. számú Légügyi Előírás tartalmazza.

8.2.2. A repülésvezető csak akkor jelentheti be a légtér igénybevétel befejezését, ha meggyőződött a repülés befejezéséről.

8.2.3. A légi jármű parancsnok a leszállás végrehajtása után haladéktalanul köteles értesíteni a repülésvezetőt a légtér igénybevétel befejezéséről, ha ez nem sikerül, akkor a diszpécser szolgálatot kell értesíteni.

8.3. Balesetek

Repülés (beleértve a kötött lebegést, és földközeli repülést is) során bekövetkező repülőbaleset, rendkívüli esemény és rendellenesség esetén a 13. sz. Légügyi Előírás²¹ szerint kell eljárni.

8.4. Repülési szabályok

8.4.1. A repülések szabályait - ha a jelen Légügyi Előírás másképpen nem rendelkezik - a 20. sz. Légügyi Előírás tartalmazza.

8.4.2.²²

8.4.4. Repülőter légterében érvényes repülési szabályokat és eljárásokat a Repülőterrend tartalmazza.

8.5. Kötött lebegési szabályok

8.5.1. A légi jármű rögzítése legalább kettő, egyenként a légi jármű emelőképességének háromszorosánál nagyobb szilárdságú, külön-külön kikötött kötéllel történjen úgy, hogy a légi jármű legnagyobb vízszintes irányú mérete (ballon legnagyobb átmérője) ne emelkedhessen 50 méternél magasabban a terep fölé.

8.5.2. A légi jármű felszerelése, valamint a légi és földi személyzete alkalmas legyen a légi jármű véletlen elszabadulása esetén, annak biztonságos leszállítására.

²¹ 13. számú Légügyi Előírás a repülőbalesetek és rendkívüli repülőesemények szakmai vizsgálatának szabályairól és rendjéről szóló 14/1984. (VIII.1.) KM. rendelet végrehajtásáról (Légügyi Közlöny 1985. évi 2-3. szám)

²² A 4/992. sz. LÜF utasítás 9. pontja törölve.

8.5.3. A kötött lebegést a szakmai szabályok szempontjából mindenben - a repülés bejelentés kivételével - repülési tevékenységnek kell tekinteni.

8.5.4. Kötött lebegésnél, a kupolára ható fokozott terhelés miatt, a feltöltött idő kétszeresét kell repülési időként számolni.

9. Fejezet

FELELŐSSÉG

Az üzemeltető a légi jármű fedélzetén tartózkodók javára, a repülés időtartamára köteles balesetbiztosítási szerződést kötni.

10. Fejezet

KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK, ELKÜLÖNÍTÉS, A REPÜLÉS RENDKÍVÜLI ESETEI

10.1. Találkozási szabályok

10.1.1. Levegőnél könnyebb légi járművek és más légi járművek elsőbbségadási szabályait a 20. sz. Légügyi Előírás tartalmazza.

10.1. 2. Elsőbbségadásra kötelezett a kisebb térfogatú, illetve az alacsonyabb fajlagos terhelésű légi jármű a másikkal szemben.

10.1.3. Független manőver megkezdése előtt a légi jármű parancsnok köteles meggyőződni arról, hogy nem zavar-e más légi járművet. Ha egy légi jármű látási holtterbe (az alatta levő másik légi jármű kupolája takarásába) kerül, akkor a felül levő légi jármű parancsnoka köteles olyan intézkedést tenni, amely által az esetleges összeütközést elkerüli, illetve megszünteti a holtteret (független manőver, figyelmeztetés stb.).

10.2. Elkülönítés más légi járművektől

10.2.1. A levegőnél könnyebb- és levegőnél nehezebb légi járművek egyidejű repülésénél az oldalirányú elkülönítést a 20. sz. Légügyi Előírás alapján kell biztosítani az elsőbbségadási szabályoknak megfelelően.

10.2.2. Ha levegőnél könnyebb légi járművet a levegőben levegőnél nehezebb légi jármű 200 méternél jobban megközelít, tekintet nélkül az elsőbbségadási szabályra, a levegőnél könnyebb légi járművel leszállási előkészületet kell tenni. Ismételt megközelítésnél a leszállást haladéktalanul végre kell hajtani.

10.2.3. Két, levegőnél könnyebb légi jármű repülés közben, a nagyobbik légi jármű legnagyobb vízszintes irányú méreténél jobban, semmilyen irányból nem közelítheti meg egymást.

10.3. Légi járművek együttes repülése

10.3.1. Ha több, levegőnél könnyebb légi jármű tartózkodik a levegőben, akkor a légi jármű parancsnok köteles minden légi járművet figyelemmel kísérni (kísértetni) abból a célból, hogy esetleges balesetnél segítséget nyújtson, vagy segítségnyújtásnál közreműködjön.

10.3.2. Minden levegőben tartózkodó légi jármű köteles az előtte leszállt légi járművek helyét megfigyelni, segíteni a földi kísérőszemélyzet tevékenységét.

10.3.3. Több légi jármű repülése esetén, ha csak egy légi járművön van rádiókészülék, akkor az utolsónak felszálló légi járművön legyen, azért, hogy szükség esetén tájékoztatni tudja a repülésirányítási szolgálatot, a földi kísérőket a többi légi jármű helyzetéről.

10.4. Akadályok elkerülése

10.4.1. Elektromos vezeték, vasút, forgalmas közút keresztezése tilos annak legmagasabb pontja felett:

- a) 50 méternél alacsonyabban, ha a légi jármű vezérelt emelkedésben van;
- b) 100 méternél alacsonyabban, ha a légi jármű vízszintes repülésben van;
- e) 200 méternél alacsonyabban, ha a légi jármű süllyedésben van.

10.4.2. Amennyiben a légi jármű akadály felett biztonságos magasságban nem tud áthaladni, úgy a repülést az akadály előtt legalább 250 m távolságban meg kell szakítani, leszállást kell végrehajtani.

10.5. Repülés rendkívüli esetei

10.5.1. Minden esetben, amikor a repülés végrehajtóját, vagy más személyt, illetve a repülés biztonságát veszély fenyegeti, mindent el kell követni a baleset megelőzése vagy következményeinek hatékony elhárítása érdekében.

10.5.2. Ha a légi jármű valamely szerkezeti része repülés közben megsérül, vagy meghibásodik (hőlégballon túlhevül) a repülést a lehető legrövidebb időn belül be kell fejezni - lehetőleg, földközeli repülésben - és le kell szállni.

11. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11.1. A polgári repülésre vonatkozó minden szabály (előírás, utasítás, rendelkezés) alkalmazásánál, a levegőnél könnyebb légi jármű nem különböztethető meg más légi járműtől (repülőgép, helikopter stb.), csak abban az esetben, ha:

a) ez a Légügyi Előírás másképpen rendelkezik;

b) a vonatkozó szabály az alkalmazásból tétélesen kizárja a levegőnél könnyebb légjárműveket (légijármű fajták valamelyikét).

11.2. A Légügyi Előírásnak az Igazgatóság, illetve az üzemeltető hatáskörbe utalt tevékenységére vonatkozó végrehajtási utasítását a Légügyi Főigazgatóság hagyja jóvá.

11.3. Ez a Légügyi Előírás 1986. április 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg a tárgyban kiadott korábbi leirati szabályozások hatályukat veszítik.

Farkas Endre s. k.,

főigazgató

VÉGJEGYZETEK

i **Kivonat az 1/1982. sz. LÜF Utasításból:**

"Általános - közforgalmon kívüli és nem mezőgazdasági - alkalmazású légijárművek (utasszállítás, ejtőernyős ugratás stb.) egészségügyi mentőcsomag egységgel történő felszerelése

A fedélzeti mentődoboz tartalmának összeállítása a maximálisan szállítható személyek számának megfelelően a következő:

Sor

szám M e g n e v e z é s Szállítható személyek száma

1-4 fő* 1-12 fő** 1. Steril gyorskötöző pólya 5 cm x 5 m 242. Steril gyorskötöző pólya 10 cm x 5 m 443. Nem steril vágott mullpólya, egyenként csomagolva, 10 cm x 5 m 454. Nem steril vágott mullpólya, egyenként csomagolva 15 cm x 5 m 55. Steril mull, 50 cm x 80 cm 356. Steril mull-lap, 6 cm x 6 cm (100 lap) 137. Kéztisztító lap 468. Szegett szélű háromszögletű kendő 100 x 100 x 141 cm 249. Fóliakesztyű (pár) 1210. Ragtapasz 2,5 cm x 1 m 1-11. Ragtapasz 2,5 x 5 m 112. Biztosítótű 40 mm-es 4813. Háztartási egyenes olló, 130 mm MSZ 21601114. Jódparna 1 ml-es ampulla 121815. Utasítás elsősegélynyújtásra 1116. Feljegyzési füzet 100 x 140 mm-es (db/oldalszám) 1/401/6017. Tartalomjegyzék 1118. Tok az olló részére 11 * Az oszlop felsorolása megegyezik a II. számú mentődoboz MSZ 445-80 jelenlegi összeállításával.

** Az oszlop felsorolása megegyezik a III. számú mentődoboz MSZ 445-80 jelenlegi összeállításával."

ii **Kivonat a polgári repülésről szóló 1981. évi 8. törvényerejű rendeletről (Tvr) és végrehajtására kiadott 17/1981. (VI:9.) MT. rendeletről (Vhr):**

"Tvr. 11. § (1) A légijármű parancsnoka a hajózó személyzet erre képesített és az üzemben tartó által kijelölt tagja.

(2) A légijármű parancsnoka irányítja a hajózó személyzetnek a repülési feladattal összefüggő tevékenységét. Utasításait a hajózó személyzet tagjai kötelesek végrehajtani.

Vhr. 19. § (1) Motor nélküli légijárműnek motoros légijárművel való vontatásánál az egész vontatmány parancsnoka a motoros légijármű vezetője.

(2) A kiképzés alatt álló, de szakszolgálati engedéllyel nem rendelkező légijármű vezető növendéket önálló repülési feladatának teljesítése közben a légijármű parancsnokának kell tekinteni.

Tvr. 12. § (1) A repülés megkezdése előtt a légijármű parancsnoka ellenőrzi, hogy a légijármű alkalmas-e a repülési feladat biztonságos végrehajtására.

(2) A repülési feladat biztonságos végrehajtásáért és a repülési szabályok megtartásáért a légijármű parancsnoka a felelős. Joga és kötelessége a repülés tartama alatt az ezekkel összefüggésben felmerülő minden kérdés végső eldöntése.

(3) Ha a légi járművet veszély fenyegeti, a légi jármű parancsnoka a repülés biztonságos befejezése - baleset vagy kényszerleszállás esetén az élet- és vagyonszükséglet megőrzése érdekében köteles minden szükséges intézkedést megtenni.

(4) A légi jármű parancsnoka az utasokat a repülés biztonságához, valamint veszély vagy kár elhárításához szükséges magatartásra szólíthatja fel.

(5) Ha a légi jármű parancsnoka azt észleli, hogy más légi jármű vagy tengeri

jármű veszélyhelyzetbe került, köteles - utasainak és személyzetének veszélyeztetése nélkül - az adott helyzetben szükséges és teljesíthető segítséget nyújtani.

Vhr. 20. § A légügyi hatóság határozza meg, hogy a légi jármű alkalmassága tekintetében mire terjed ki a légi jármű parancsnokának az ellenőrzési kötelezettsége.

Tvr. 13. § (1) A légi jármű parancsnoka köteles a légi járművön megbetegedett vagy balesetet szenvedett személy részére elsősegélynyújtásról gondoskodni és - ha szükséges - a beteget az első alkalmas repülőtéren az egészségügyi szerveknek átadni.

(2) A repülés, illetőleg az utasok biztonságát veszélyeztető cselekmény esetén a légi jármű parancsnoka jogosult az elkövetőt a cselekmény folytatásában megakadályozni.

(3) Külföldön levő magyar légi járművön elkövetett bűncselekmény esetén a légi jármű parancsnoka jogosult a büntetőügyekben eljáró nyomozó hatóságokra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni.

Vhr. 21. § (1) A légi járművön történt születésről, balesetről, elhalálózásról és az ezekkel kapcsolatban tett intézkedésekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) A légi járművön történt elhalálózás esetében - az illetékes hatóságok

részére történő átadásig - a légi jármű parancsnoka gondoskodik az elhunytak a légi járművön levő ingóságai megőrzéséről."